زمین لرزه

بازنگری یا تدوین اسناد ملی و طرح‌های جامع در حوزه مدیریت بحران در سالی که گذشت تلاش قابل توجهی از سوی مدیران امر بود بویژه اینکه «سند ملی مدیریت رسانه‌ای بحران» به صورت تخصصی درباره مسأله رسانه‌ها تدوین شده است و با خوانش آن می‌توان نسبت به کار جدی کارشناسی که در آن صورت گرفته است آگاه شد

زلزله
نمایی از زلزله خوی
عکس: ایرنا

زلزله از آنچه فکر می کنیم به ما نزدیک‌تر است

تجربه‌نگاری‌های یک امدادگر از نقش «رسانه» در مدیریت بحران

۶/۶ درجه

تنها ۱۲ ثانیه لرزش با قدرت ۶/۶ درجه در مقیاس ریشتر در بامداد سرد دی ماه ۱۳۸۲، باعث شد تا وقتی برای اولین بار پا به شهر بم گذاشتم، قریب به ۳۴هزار نفر، از اهالی آن به رحمت خدا رفته باشند

گزارش

محمداحسان مفیدی‌کیا
نجاتگر جمعیت هلال احمر

همین الان که این سطور را می‌نویسم شبکه‌های تلویزیونی و رسانه‌های اجتماعی، نو به نو اخبار زلزله‌های مهیب ترکیه و سوریه را گزارش می‌دهند، زمین لرزه‌هایی که بزرگترین‌شان ۷٫۸ درجه در مقیاس ریشتر بود و تعداد بسیاری کشته و مجروح بر جای گذاشت. در اثر تکانه‌های بستر دریا، در سواحل مدیترانه سونامی آمده و طوفان برف و باران بر شدت فاجعه افزوده و کار کمک‌رسانی را مختل کرده است. به موازات این فجایع، موج بلند رسانه‌ای شکل گرفت که هر آن به قدرت و شدت آن نیز افزوده می‌شود. رسانه‌های اصلی جهان همه بر مرز بین ترکیه و سوریه متمرکزاند و به صورت زنده از فرایند کمک‌رسانی و اعداد و ارقام کشته و مجروح‌ها خبر تولید می‌کنند، رسانه‌های اجتماعی هم پویش‌ها و حرکت‌های مدنی جمع‌آوری کمک‌ها را تبلیغ کرده و به یادآوری نکات ایمنی می‌پردازند و البته بسیاری هم از زیرآوار فیلم و توئیت می‌فرستند و درخواست کمک دارند. هرچه جوامع پیشرفته‌تر می‌شوند و ضریب نفوذ فناوری در آنها بالاتر می‌رود، رسانه‌ها، بویژه شبکه‌های اجتماعی نقش پویاتر و اثربخش‌تری در پاسخگویی به بحران‌ها ایفا می‌کنند و این خود سویه‌های متعدد منفی و مثبت دارد. اولین باری که ترس از یک بحران واقعی را لمس کردم، زلزله سال ۶۹ منجیل بود، من یک کودک خردسال بودم و از اشک‌های مادربزرگ بعد از دیدن تصاویر ویرانی‌ها و جانباختگان در تلویزیون ۱۴ اینچ سیاه و سفید فهمیدم که اتفاق بزرگی رخ داده، چون اشک پیرزن به این راحتی‌ها در نمی‌آمد. در زلزله بعدی، عضو داوطلب جمعیت هلال احمر شده بودم و دوربین به دست به روستای چنگوره آوج رفتم، حجم تخریب بالا بود و ۲۶۱ نفر از روستاییان قربانی خشت و خاک و آوار شده بودند. اما آن برخورد نزدیک، آن لمس با گوشت و پوست و استخوان، آن مواجهه‌ای که به تمام معنا بحران را به منِ دوربین به دست چشاند، بم بود. تنها ۱۲ ثانیه لرزش با قدرت ۶/۶ درجه در مقیاس ریشتر در بامداد سرد دی ماه ۱۳۸۲، باعث شد تا وقتی برای اولین بار پا به آن شهر گذاشتم، قریب به ۳۴هزار نفر، از اهالی آن کم شده باشد! تا سال‌ها تصاویر و عکس‌های فاجعه بم، وحشتناک‌ترین قاب‌هایی بود که از یک بحران به یاد داشتم و اگر بگویم هنوز و همیشه ترس دوباره دیدن آن منظره‌ها با من است، اغراق نکرده‌ام. بحران‌ها طبیعی باشند یا انسان‌ساز، بی‌رحم و جان‌ستان رفتار می‌کنند. سیل، زلزله، طوفان، آتش‌سوزی و مثل اینها همگی در این نکته مشترک هستند که اگر پیش از رخداد مورد آموزش و آگاهی قرار نگرفته و برای کاهش اثرات مخرب‌شان فکری نیندیشیده باشیم، فرصت چندانی برای فرار به ما نخواهند داد و سهمگین و بیدادگر از جوامع‌مان خواهند گذشت. از این روست که حکمرانان، دستگاه‌هایی را مختص پاسخگویی به آنها تأسیس و آن سازمان‌ها، ساختارهایی برای آمادگی در برابر مخاطرات فراهم کرده‌اند. این همه منجر به تنظیم قوانین، طرح‌ها و دستورالعمل‌هایی در فازهای پیش، حین و پس از بحران و برای پیشگیری، آمادگی، پاسخگویی، بازسازی و بازتوانی شده است که هر کدام در جای خود و برای اهلش قابل ارزیابی و امکان‌سنجی است. اما برای مثل منی که هم لباس شریف نجاتگری را به تن داشته و دارم و هم به کار و ابزار رسانه مشغولم «مدیریت رسانه‌ای بحران» در میان عناوین دیگر ترغیب‌کننده‌تر است. ترغیب به اینکه چشم و گوش تیز کنم و ببینم از پس این همه حادثه و تجربه که از سر گذرانده‌ایم، چه دستگیرمان شده و به بهای سنگین فجایع چه به دست آورده‌ایم. وقتی بحران رخ دهد و آماده نباشیم، همه ابعاد جامعه دچار سردرگمی خواهد شد و این قدرت منطقی واکنش را از همه بویژه مدیران سلب می‌کند و تحقق هر آنچه را پیش از این اندیشیده بودند غیرممکن می‌سازد؛ چنین شرایطی ناشی از عدم دانش و مهارتی است که در حوزه مدیریت بحران دچار آنیم.

بازنگری یا تدوین اسناد ملی و طرح‌های جامع در حوزه مدیریت بحران در سالی که گذشت تلاش قابل توجهی از سوی مدیران امر بود بویژه اینکه «سند ملی مدیریت رسانه‌ای بحران» به صورت تخصصی درباره مسأله رسانه‌ها تدوین شده است و با خوانش آن می‌توان نسبت به کار جدی کارشناسی که در آن صورت گرفته است آگاه شد. در این سند به طور ویژه بر عناوین و مفاهیمی مثل «کمیته آموزش و مدیریت رسانه»، «مرکز مدیریت رسانه‌ای بحران»، «سخنگوی بحران»، «رسانه‌های مؤثر در مدیریت رسانه‌ای بحران» دقت و تأکید شده و هر کدام را به تفصیل و با ذکر وظایف هر دستگاه توضیح داده و همچنین نقش رادیو و تلویزیون (سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران)، خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، روزنامه‌ها، مجلات، کتاب، سینما، رسانه‌های شهری، پیامک‌های هشداردهنده با ذکر اقدامات، الزامات، سیاستگذاری‌ها و همکاری‌های بین‌بخشی برجسته شده است. اما از اینجای کار به بعد به دستگاه‌های مسئول یا همکار در مدیریت بحران بازمی‌گردد که چقدر و چطور نسبت به عملیاتی شدن این سند و اسناد مشابه آن پشتکار و جدیت داشته باشند. از این میان جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، به عنوان یکی از ارکان پاسخگویی در حوادث و بلایا، بیشتر مخاطب است و باید بر شتاب و کیفیت اجرایی شدن برنامه‌ها بیفزاید.

عنوان یکی از مجموعه‌های تازه پاگرفته در جمعیت هلال احمر که بناست از ظرفیت نیروهای داوطلب در کار رسانه با رویکرد آموزش، پیشگیری و پاسخگویی در بحران‌ها استفاده کند، «باور» است؛ در گفت‌وگو با اعضای این مجموعه تازه‌تأسیس و در جواب این سؤال که تعریف و اهداف آن چیست، به این پاسخ رسیدم: «باشگاه آموزش و رسانه» مجموعه‌ای است با اهدافی مثل فعالیت رسانه‌ای و آگاهی‌بخشی در راستای اهداف بشردوستانه، برای تسکین درد و رنج بشر و تأمین احترام انسان‌ها، حمایت از زندگی و سلامت آحاد جامعه بدون درنظرگرفتن هیچگونه تبعیض میان آنها و کوشش در جهت برقراری دوستی و تفاهم متقابل و صلح پایدار میان ملت‌ها. آنچه از رویکرد سیاستگذاران و تصمیم‌گیران «باور» پیداست، توجه به این موارد و تلاش برای ایجاد یک مجموعه اثربخش با شبکه‌ای گسترده از نیروهای داوطلب تخصصی در حوزه رسانه است که امید می‌رود محقق شود. در هر حال باید بدانیم که این، تنها یک گام از مسیر پر پیچ و خم «مدیریت رسانه در بحران» است و اگر بخواهیم از ابزار ارتباطات بهترین بهره را ببریم باید تلاشی مضاعف در این حوزه گسترده داشته باشیم. در عصر فتحعلی شاه قاجار در سال ۱۲۰۹ هجری شمسی، آخرین زلزله مهیب تهران رخ داد، این زلزله در اثر حرکت گسل مشا و با بزرگی ۷٫۲ ریشتر باعث شد تا حتی یک خانه هم در تهران از گزند آن در امان نماند و در پهنه شمیرانات ۴۵ هزار نفر کشته شدند. شهر تهران و ری تاکنون ۸ بار به وسیله زلزله‌هایی با بزرگی بیش از ۷ درجه در مقیاس ریشتر با خاک یکسان شده است. از آخرین زلزله تهران حدود ۱۹۰ سال می‌گذرد و این در حالی است که دوره بازگشت آن نزدیک به ۲۰۰ سال برآورد شده (که محدوده آن می‌تواند دایره‌ای به مرکزیت تهران به شعاع ۱۰۰ کیلومتر باشد)؛ دوره بازگشت برای زمین لرزه‌هایی با شدت‌های کمتر از ۷ ریشتر، از این هم کمتر است، هرچند در برخی منابع علمی اعداد متفاوت هستند. همین جملات برای کلانشهرهای دیگری در ایران هم قابلیت تسری دارد، با این همه یک گزاره غیرقابل تردید است: بحران از آنچه فکر می‌کنیم به ما نزدیک‌تر است! حال انتخاب با ما است؛ دست روی دست بگذاریم یا در آمادگی برای آن برخورد سهمگین شتاب به خرج دهیم!

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۴۱۵۷

آسان

۴			۳	۷		۱	۸	
		۶	۱		۹		۵	
		۱						۶
۱		۳			۸			۵
	۶	۷		۳		۹	۲	
۲			۶			۴		۱
۳						۶		
	۱		۵		۳	۸		
	۸	۲		۹	۴			۳

متوسط

		۹		۳		۷		۴
			۹	۷		۸		
							۱	
۳				۶				۹
۵	۷	۴		۹		۱	۲	۶
۱				۲				۷
	۶							
		۳	۱	۲				
۸		۱	۵			۶		

سخت

			۸				۴	۱
۱				۹	۵			
۹	۸	۳						۵
				۴		۱		۷
	۹						۳	
۴		۸		۳				
۷						۶	۸	۲
			۷	۶				۴
۵	۶				۱			

خیلی سخت

۸					۴	۲		
	۷		۸		۱		۳	
			۲			۷		
		۳				۴	۱	
	۶						۵	
	۴	۸				۳		
		۵			۸			
	۸		۶		۲		۴	
		۲	۳					۶

حل جدول سودوکو شماره ۴۱۵۷

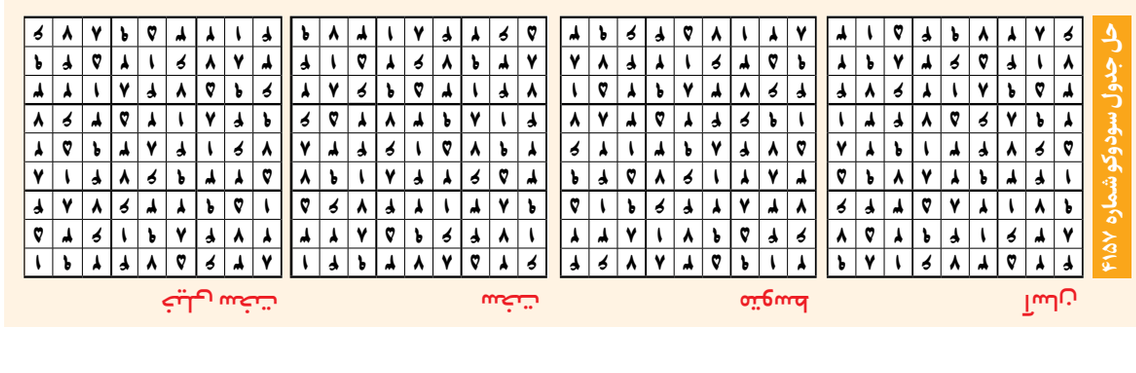

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۸۱۲۶

جدول عادی

افقی:
۱- از گل‌های زینتی - سناریو
۲- سرویس هم‌سفری آنلاین - پرسنل و کارمند - ماه بهاری
۳- ویژگی - زمان نمایش فیلم - وسیله شلیک
۴- شمشیر - شکایت شفاهی! - پیدا کرد - بخشنده
۵- باران ریزه - روضه‌خوانی - همراه عروس
۶- اپراتور - خراش یا پارگی اندک - کلاه فرنگی
۷- مریض نیست - چرخیدن - مرغ استخوان‌خوار
۸- از رشته‌های ورزشی
۹- مقابل و قبال - بزرگ‌ترین جزیره «ژاپن» - اندازه لباس
۱۰- جدید - واحد پول «گرجستان» - پایان کار
۱۱- با تربیت - راضی - ریشه
۱۲- آفت درخت - پدر شعرنو - محل - جانب
۱۳- به غلیان آمدن - کمیابی - هویدا
۱۴- مادر ماندانا - مردان - یکی از انواع بستنی
۱۵- یکی از سنت‌های نوروزی - جاوید و پایدار

عمودی:
۱- قدیمی‌ترین گنبد آجری کشور - با جرأت و بی‌باک
۲- آسودگی، راحتی - استاندارد جهانی - پارچه پرسوراخ!
۳- با انصاف - باکتری مولد وبا - پرتو ماه
۴- نوعی اشتباه - قابله - می‌دهند تا رسوا کنند! - خوشحال
۵- رعد - گذاشتن - ساز شاکی!
۶- آسیب - فریم عینک - ابزار عکاس
۷- پایه - مدافع استقلال - امروزی
۸- از جان گذشته - حرکت باد - غیرایرانی
۹- حنا - تالاب آب‌شیرین مریوان - حرف فاصله
۱۰- گرد قدیم آرایشی - بافتن - شگرد خاص کار
۱۱- مغز سر - مضیقه - کلمه احترام برای خطاب
۱۲- نقیض «سفت و سخت» - آبی آذری - بازار بی‌مشتری - طناب
۱۳- مدیریت - پادشاه بلندهمت - یکی از محصولات ایران خودرو
۱۴- شخصیت کارتونی - دختر گشتاسب - بیانیه رسمی
۱۵- نام دیگر پرنده شانه‌به‌سَر - ملیت «عبدالرزاق قورنه» برنده نوبل ادبی سال ۲۰۲۱

جدول ویژه

افقی:
۱- دومین شهر بزرگ «بلژیک» - رمان علمی تخیلی «اورسولا لوگوین»
۲- چربی پخت غذا - بسیار - برات
۳- انباشتگی - امر به نشستن - بزرگ
۴- پسوند شباهت - مادر محلی - نوعی آنزیم - قاعده و قانون
۵- شهری در «فرانسه» - پرنده مهاجر - دهی کوچک و دیدنی در گیلان
۶- رهبر هندی - تخته یا مقوا یا هر چیز مسطح - جوال
۷- پرآوازه - آب و هوای خشک و بیابانی - یار هوی!
۸- کتاب «فرانتس هولر» ترجمه ناصر غیاثی
۹- مقیاس - فاکس - پشتگرم
۱۰- محصول مرداب - کنده‌کار - پیکر انسان
۱۱- حرکت - رسوا - یک نوع از انجیر
۱۲- کلمه شرط - مسافر - چهره - امتحان
۱۳- پارچه ابریشمی - خسیس - پیشوایان قوم
۱۴- نسبت داده شده - شالوده - خوی گیرنده
۱۵- اثر «برنهارد شلینک» - زبانی در کشور «مالی»

عمودی:
۱- برنده نوبل فیزیک ۲۰۱۸ - مترسک
۲- آبشاری نزدیک «رامهرمز» به بلندای ۱۲ متر - یکی از رشته‌های ورزشی - نرم شدن
۳- طشت سفالین - جالب - لنگه به لنگه
۴- میدانی در تهران - وسیله قایقرانی - کَنده‌کاری - مرکب انسان‌ها در قدیم
۵- امروزی - باور نداشتن - لؤلؤ
۶- آماس و باد - نماد مرداد ماه - برند
۷- از ارکان خانواده - صدای ساعت - همگام
۸- خندان - بخشش - باربر شهری
۹- رهبر انقلاب روسیه - نامحدود - داغ کردن
۱۰- خوش صورت - امر به نگریستن - دستگاه نساجی
۱۱- ممسک - شهری در استان فارس در جنوب دریاچه بختگان - شهری در «مجارستان»
۱۲- لقب اشرافی - مانع آب - اشاره به دور - پستاندار دریایی
۱۳- از عناصر شیمیایی فلزی کمیاب - قرن حافظ! - یک خودروی ایرانی
۱۴- هم‌اکنون - تأیید پست اینترنتی - سخت
۱۵- غول ماهی! - شاخه‌ای از زمین‌شناسی

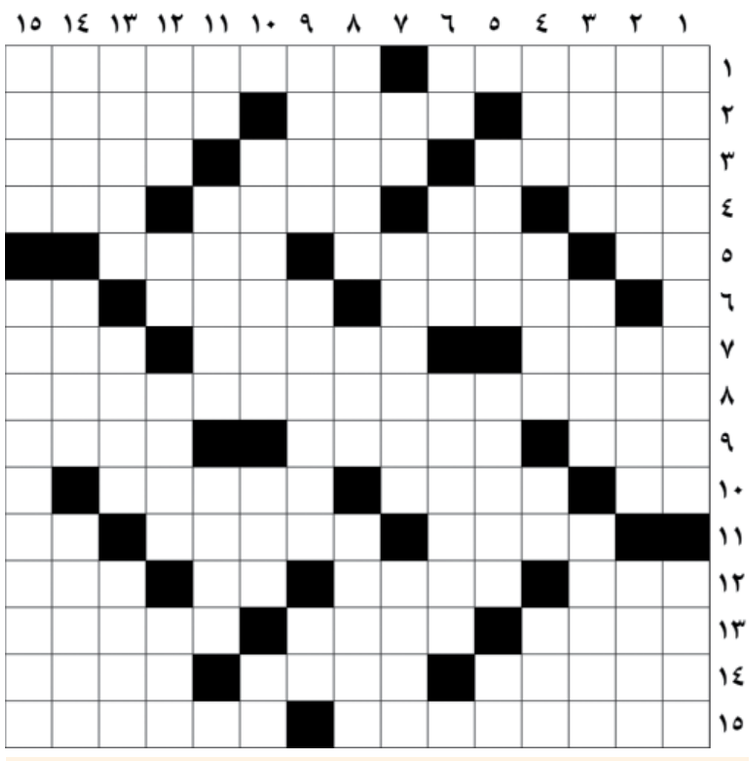

حل جدول عادی شماره ۸۱۲۵

حل جدول ویژه شماره ۸۱۲۵